

'N VOORGESTELDE RAAMWERK VIR DIE SKRYF VAN 'N AKADEMIESE PUBLIKASIE: VOORBEELDE UIT DIE TEOLOGIESE ETIEK

L.O.K. Lategan¹

ABSTRACT

A PROPOSED FRAMEWORK FOR ACADEMIC PUBLICATION WRITING: EXAMPLES FROM THEOLOGICAL ETHICS

This article proposes a framework for the writing of an academic article based on a research project. References are made to theological-ethical examples. The framework outlines 12 steps for article writing. These steps are the formulation of a problem, conceptualisation, hypothesis formulation, ethical approval, methodology, philosophical framework, literature review, data capturing, analysis, validation of the hypothesis, summary and literature list. A hypothetical example on abortion is used to illustrate how these steps can be employed in writing an article.

1. INLEIDING

Baie akademici kla dat, ten spyte van diepgaande navorsing, nie alle navorsingspublikasies uiteindelik gepubliseer word nie. Die waarneming kan deels bevestig word deur Bawa en Mouton (2002) se bevinding dat daar 'n afname in Suid-Afrikaanse navorsingsuitsette was in die periode ná 1994. Hierdie afname is nog groter gemeet aan internasionale uitsette.

Studente kla weer dat, ten spyte van wydlopende leeswerk en empiriese ondersoeke, hulle konsepnavorsingshoofstukke tot ses(!) keer teruggestuur word. As evalueerder van nagraade studies en artikels vir geakkrediteerde publikasies is dit opmerklik dat, hoewel die M.-verhandelinge, D.-proefskrifte en artikels van gehaltenavorsing getuig, die studies en artikels dikwels mank gaan aan drie eienskappe:

1 Prof. L.O.K. Lategan, Dekaan: Navorsing, Sentrale Universiteit vir Tegnologie, Bloemfontein. E-pos: llategan@cut.ac.za.

- Stellings word gemaak en gevolgtrekkings getrek sonder dat hierdie stellings geargumenteer word en stawende teoretiese en/of empiriese ondersteuning aangebied word.
- Argumente vir die saak word eindeloos aangehaal (soms selfs verbaal) maar die navorser se eie mening en beoordeling van die literatuur en empiriese studies ontbreek grootliks.
- Bronverwysings is gedateerd en/of word selektief gebruik om 'n standpunt te ondersteun.

Hierdie — en ander gebreke soos taalversorging, verwysingstegnieke, ongeldige statistiese afleidings, ensovoorts — dra daartoe by dat studies en publikasies nie altyd suksesvol is nie. Die stelling kan ondersteun word deur die relatief min nagraadse studieprojekte wat in publikasies omgesit word en die aantal nagraadse studieprojekte wat uiteindelik voltooi word (Kyk Nevathulu 2005).

2. DOEL VAN ARTIKEL

Die doel van hierdie artikel is om 'n raamwerk voor te stel vir die skryf van 'n akademiese publikasie. Die raamwerk is gebaseer op 'n komprehensiewe oorsig oor die navorsingsproses wat kwalitatiewe en kwantitatiewe navorsingsmetodes insluit (Kyk Lategan, Hay, Holtzhausen, Truscott en Vermeulen [2005]). Die doel van die artikel is nie om riglyne te gee oor die stilistiese skryf en afwerking van die artikel nie. In studies soos die van Hay (2005) en Truscott (2005) word 'n oorsig hiervan gegee. Hierdie artikel stel 'n raamwerk voor vir die proses om 'n navorsingsprojek in 'n akademiese artikel om te sit. Vir die toepassing van die raamwerk word voorbeelde uit die teologiese etiek gebruik.

3. AGTERGROND VAN RAAMWERK

Die raamwerk wat in hierdie artikel voorgestel word, is gebaseer op 'n navorsingsprojek oor die ontwikkeling van die navorsingsproses. Die navorsingsprojek het uitgewys dat navorsing tans deur drie tendense beïnvloed word (Lategan 2005a). Die volgende tabel gee 'n oorsig van hierdie nuwe tendense, die betekenis daarvan en die wyse waarop dit van vorige navorsingspraktyke verskil.

Tabel 1: Kontemporêre navorsingsprosesse

<i>Nuwe tendens</i>	<i>Betekenis</i>	<i>Verskil van vorige tendense</i>
Modus Twee Kennisproduksie	Michael Gibbons (1997:21) onderskei tussen twee modusse van kennisproduksie. Hy verwys hierna as Modus Een en Modus Twee kennisproduksie. Modus Een is die tradisionele modus van kennisproduksie wat deur 'n liniêre metodiek gekenmerk word. Modus Twee word gekenmerk deur die skep van kennis in die konteks van toepassing, transdisiplinariteit, organisasie-differensiasie, sosiale aanspreeklikheid en kwaliteitskontrolesisteme. Modus Twee kennisproduksie vereis dat rekening gehou word met die feit dat kennis nie net meer deur universiteite geskep word nie en dat kennis sosiale waarde moet hê (Kyk Jansen 2000).	Kennis in 'n vakdissipline (byvoorbeeld Dogmatiek) word nie net meer in samehang met aanverwante dissiplines (bv. Nuwe Testament) geskep nie. Dit word ook nie net meer geskep in vakdissiplines wat natuurlik saamhang nie (byvoorbeeld Mediese etiek, Hermeneutiek, Kerkgeskiedenis, ens.). Die klem val veral op nie-verwante dissiplines, byvoorbeeld wiskunde (die vraag oor die Goddelike Driëenheid — die idee van die oneindige getal), gemeentebestuur (bestuursmodelle in byvoorbeeld Gemeentebou), Rekenaarwetenskap (in Homiletiek), ens.
Toegepaste navorsing	Verskeie navorsingstipes bestaan. Volgens die Frascatibenadering kan daar onderskei word tussen basiese, fundamentele, strategiese/kommersiële en toegepaste navorsing. Teoretiese navorsing word nie meer as voldoende beskou in die navorsingstopografie nie. Toegepaste navorsing word gesien as 'n metode om die sosiaal-maatskaplike probleme aan te spreek. Dit word veral gemotiveer deur die sg. “triple helix”-beginsel. Hierdie beginsel veronderstel die noue samewerking tussen universiteit/besigheid/industrie/owerheid in die uitvoering van navorsing. Dit het die tradisionele “gemeenskapsdiens” vervang — nou is die klem eerder daarop dat die gemeenskap voordeel trek uit hierdie driedelige samewerking.	Navorsing sal altyd beskou word as die skep van nuwe kennis. Hoe dit gedoen word, het verander. Eerstens word kennis nie net geskep deur teoretiese navorsing nie, maar ook deur die toepassing van bestaande kennis. Kennis word ook nie net empiries geskep nie maar ook deur sogenaamde grondvlakdeelname (“grassroots participation”) (Muller 1997:111). Die rol en betekenis van die bevordering van inheemse kennis (IKS) tree ook sterker na vore in die vaslegging van die kennisbasis (Kyk Van Niekerk 2004).

Toegevoegde waarde van navorsing	Navorsing moet meer wees as net die skep van nuwe kennis. Hierdie kennis moet sosiale waarde hê (die verbetering van lewe), dit moet entrepreneuriese waarde hê (die skep van nuwe besigheidsgeleenthede) en dit moet praktiese waarde hê (nuwe kennis moet toegepas word om sodoende die lewenstandaard van mense te verhoog).	Navorsing het sosiale, ekonomiese en strategiese waarde. Navorsing is dus 'n produk wat aangewend kan word om sosiale lewens te verbeter. Dit is in lyn met die Nasionale Sisteem vir Innovasie ("National System of Innovation").
----------------------------------	---	--

Dit is duidelik dat navorsing dus nie sonder meer gaan net oor die kliniese skep van nuwe kennis nie, maar dat hierdie kennis binne 'n bepaalde konteks geskep moet word. In hierdie nuwe benadering tot die skep van kennis val die klem veral op die nuttigheidswaarde van kennis. Kennis met toepassings-, gebruiks- en verbeteringswaardes word 'n groeiende prioriteit in die skep van nuwe kennis (Kyk Bawa & Mouton 2002).

4. 'N VOORGESTELDE RAAMWERK VIR DIE SKRYF VAN AKADEMIESE STUDIES EN ARTIKELS

Die geïdentifiseerde stappe binne die raamwerk beteken nie dat hierdie stappe altyd direk op mekaar sal volg nie. Ter wille van die sistematiese opskryf van die navorsingsartikel word die stappe wel numeries aangedui. Die voorbeeld oor die skryf van die artikel in paragraaf 6 sal egter uitwys dat die stappe mekaar direk in die raamwerk van die artikel opvolg, maar dat in die uitrol van argumente en standpunte die stappe soms gesamentlik kan voorkom of dat stappe mekaar nie altyd numeries opvolg nie.

Stap 1: Wat is die navorsingsprobleem?

Baie studies misluk omdat daar nie 'n duidelike navorsingsprobleem geïdentifiseer word nie. Die navorsingsprobleem maak dit duidelik waarom die navorsing handel; hoekom hierdie navorsing gedoen moet word. *Die navorsingsprobleem is die rede vir 'n publikasie.* Neem die volgende voorbeeld:

- Die vraag *Wat is genadedood?* is nie 'n navorsingsprobleem nie. Dit het veel eerder met die konseptualisering van begrippe te doen en sal daarom eerder deel van 'n artikel oor die etiek van genadedood wees. Uiteraard is konseptualisering baie belangrik vir enige navorsingsprojek, maar dit gee nie 'n rede vir die skryf van 'n artikel nie en ook nie waaroor die navorsing handel nie.
- 'n Navorsingsprobleem is eerder in die volgende vraag aanwesig: *Is genadedood nie 'n vorm van selfmoord nie? Of: Is die pasiënt by die uitvoering van genadedood ook eties skuldig?* In die eerste vraag stel die navorser die probleem aan die orde, naamlik of genadedood nie met selfmoord vergelyk kan word nie. Die navorser sal ook waarskynlik kyk na die vraag of genadedood nie dalk 'n vorm van *geassisteerde* selfmoord is nie. In die tweede voorbeeld word die probleem ondersoek of dit net die dokter/verpleegster is wat eties skuldig kan wees in die uitvoering van genadedood en of die pasiënt wat daartoe instemming gegee het, ook skuldig is. Verder sou 'n mens dan die probleem kon ondersoek of almal dieselfde etiese aansprekbaarheid het.

Stap 2: Konseptualisering

Geen navorsing kan gedoen word sonder die behoorlike definiëring van konsepte/begrippe nie. Neem weer die voorbeeld van genadedood:

In die geval van genadedood word onderskei tussen aktiewe en passiewe genadedood. Aktiewe genadedood het te doen met die direkte ingrepe om lewe te beëindig. Passiewe genadedood is die onttrekking van alle lewensondersteunende apparaat, uitgesluit aarvoeding, aan die pasiënt en die weerhouding van enige medikasie wat daarop gemik is om die lyding sinloos vol te hou.

Stap 3: Etiese goedkeuring

Etiek in navorsing neem tans in belangrikheid toe. Mouton (2001:238) definieer etiek in navorsing as dit wat moreel reg en verkeerd in die uitvoering van navorsing is. Hy verwys na sake soos data-insameling, die publisering van data, vertroulikheid, die impak van navorsing op die omgewing, ens. In die nakoming van etiese gedrag in navorsing sal die navorser moet verseker dat etiese kodes nie verbreek word nie (Kyk Crane & Matten 2004:152). Dit geld veral navorsing op mense.

Die Suid-Afrikaanse Mediese Navorsingsraad is uitdruklik oor die waarde van etiese navorsing. Die Raad sê:

Research involving human subjects should be based on a moral commitment to advancing human welfare, knowledge and understanding, and to exploring cultural dynamics (www.mrc.ac.za/ethics/ethics_human.htm).

Die navorser se professionele integriteit is ook belangrik in sake soos navorsing op mense, die opteken en interpretasie van data en die reg op privaatheid en geheimhouding (Kyk Diedericks & Lategan 1994; Lategan 2005b).

Stap 4: Wat is die hipotese?

Die hipotese volg op die navorsingsprobleem. In die hipotese word gegantisipeer wat die uitkoms van die navorsingsprobleem gaan wees. Die hipotese kan nie losstaan van die navorsingsprobleem nie. Neem die volgende voorbeeld: As die navorsingsprobleem handel oor die vraag *Is genadedood nie 'n vorm van selfmoord nie?*, kan die hipotese nie wees dat genadedood 'n pasiënt eties skuldig stel nie. Vir so 'n hipotese moes die probleemvraag gewees het: *Is die pasiënt by die uitvoering van genadedood ook eties skuldig?* Die korrekte hipotese op die vraag *Is genadedood nie 'n vorm van selfmoord nie?* sal eerder wees: Genadedood is nie selfmoord as die pasiënt nie direk tot sy/haar eie dood bygedra het nie. Die navorser sal dus daarop wys dat daar 'n verskil is tussen genadedood en selfmoord. Verder sal die navorser aandui dat as iemand sy/haar lewe neem, dit selfmoord is. Waar ander mense (dokter/verpleegster) assisteer met die beëindiging van lewe, is dit genadedood.

Stap 5: Watter navorsingsmetodologie?

Navorsing sal nie suksesvol kan wees as dit nie deur 'n sinvolle navorsingsmetodologie onderskryf word nie. Navorsingsmetodologie is die “gereedskap” waarmee die navorsingsprojek onderneem word. Die metafoer is duidelik: Sonder die toepaslike gereedskap kan geen projek suksesvol gedoen word nie.

Daar bestaan verskillende soorte navorsingsmetodologieë wat hoofsaaklik in twee breë kategorieë ingedeel kan word: kwalitatiewe en kwantitatiewe navorsing. Kwalitatiewe navorsing het met die literatuurstudie te doen terwyl kwantitatiewe navorsing met empiriese ondersoek te doen het.

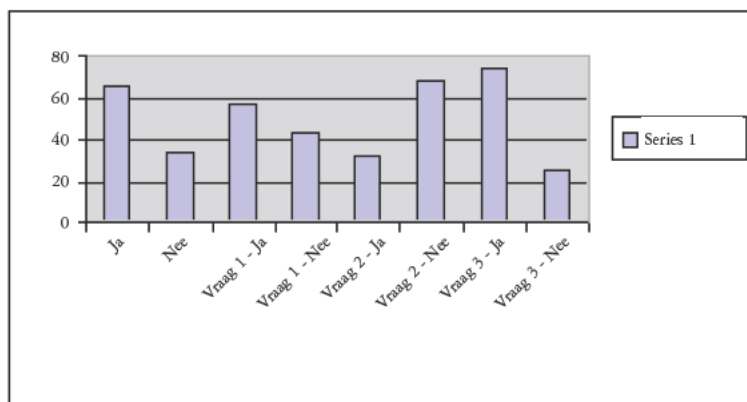
'n Navorsingsprojek sal altyd 'n kwalitatiewe komponent hê. Die keuse vir 'n kwantitatiewe komponent sal daarvan afhang of dit kan bydra tot die oplossing van die navorsingsprobleem en of dit die kwalitatiewe ondersoek kan ondersteun. 'n Navorsingsprojek kan egter nie net met 'n kwantitatiewe komponent onderneem word nie. Die kwalitatiewe komponent is nodig vir die kontekstualisering en implementering van die kwantitatiewe navorsingsresultate. Neem die volgende voorbeelde:

- As die navorser die vraag ondersoek of die pasiënt ook eties skuldig is in aktiewe genadedood, is dit onwaarskynlik dat daar 'n kwalitatiewe en kwantitatiewe ondersoek sal wees. Die kwalitatiewe ondersoek behoort die vraag volkome te beantwoord.
- As die navorsingsprobleem is waarom mense teen genadedood gekant is, sal 'n kwantitatiewe studie nodig wees om die redes te identifiseer (byvoorbeeld deur 'n vraelys en/of onderhoude).

'n Navorsingsprojek misluk ook as daar empiriese data weergegee word sonder dat die data sinvol verduidelik word. Neem die volgende hipotetiese voorbeeld:

Die *hipotetiese* voorbeeld is die vraag hoe Ned. Geref. gemeentes in die Vrystaat oor aborsie op aanvraag oordeel. Die empiriese gegewens sal reflekteer op die hoeveelheid deelnemers (= n) wat op vroeë antwoord soos:

- Is aborsie op aanvraag eties verkeerd?
- Is aborsie op aanvraag vir mense onder 'n sekere inkomstegroep/werkloos nie minder van 'n euwel as 'n kind wat nie versorg kan word nie?
- Is aborsie uitgevoer in 'n hospitaal nie anders as aborsie in 'n agterstraat/dokter se spreekkamer nie?

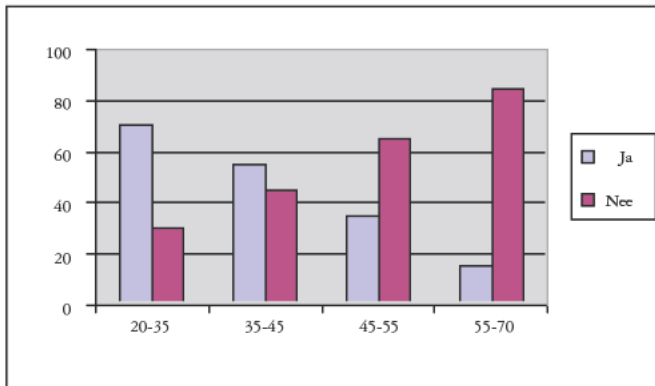

Hipotetiese grafiek 1: Standpunte oor abortsie

Die grafiek is geensins vanselfsprekend nie. Trouens, die antwoorde op die ja-/nee-antwoorde is verkeerd geïnterpreteer. Die ja-antwoorde skep die indruk dat die populasie wat deelgeneem het aan die ondersoek en teen abortsie op aanvraag is, in die meerderheid is. Slegs in die geval van Vraag 1 is die meerderheid van oordeel dat abortsie op aanvraag verkeerd is. In Vraag 2-ja is die minderheid van oordeel dat abortsie verkeerd is. Die onmiddellike vraag is hoe die antwoord met Vraag 1 korrespondeer. Vraag 2-ja en Vraag 3-ja se waarde-oordele verskil ook. In Vraag 3-ja is die meerderheid simpatiek teenoor abortsie op aanvraag. Die feit dat die meerderheid “Ja” geantwoord het, beteken dus nie dat die meerderheid van mense wat ondervra is, teen abortsie op aanvraag is nie — terwyl die grafiek op sigwaarde die idee skep! Die redes vir die ja- en nee-antwoorde behoort met onderhoude opgevolg te word sodat daar ’n kwalitatiewe verduideliking kan wees.

Die interpretasie van die grafiek is dus meer ingewikkeld as die volgende hipotetiese grafiek waar die vraag byvoorbeeld gerig is op hoe verskillende ouderdomsgroepe op abortsie op aanvraag beoordeel. Hoewel die antwoord ook hier makliker interpreteerbaar is, sal die verskil in ouderdomsgroepe teenoor abortsie kwalitatief toegelig moet word.

Hipotetiese grafiek 2: Ouderdomsgroepe se oordeel oor abortsie

Stap 6: Wetenskaplike raamwerk en -filosofie

Dit is opvallend hoe navorsers heen en weer tussen uiteenlopende/verskillende wetenskaplike raamwerke en filosofieë beweeg sonder om dit te verantwoord. Die wetenskaplike raamwerk vind sy oorsprong in die wetenskapsfilosofie. Die wetenskapsfilosofie het te doen met 'n verskeidenheid van wetenskaplike paradigmas. Hoewel nie volledig vir die teologiese etiek nie, is Van der Merwe (2002) se tabel handig om toeligting in hierdie saak te bied:

<i>Paradigma</i>	<i>Inhoud</i>	<i>Slagreet</i>	<i>Probleem</i>
Behaviourisme	Mense word gekondisioneer hoe om op te tree	Ek kan myself nie help nie	Alles word tot oorsaak en gevolg gereduseer
Utilitarianisme	Moraliteit is nuttig as dit die gewenste resultaat kan bring	Die grootste geluk vir die grootste hoeveelheid mense	Weet nie of 'n besluit goed of sleg is nie totdat die resultate bekend is
Situasie etiek	Die relevante norm kom uit die situasie voort en geen universeel geldige norme is beskikbaar nie	Liefde is die leidende norm	Alle norme is aan een norm ondergeskik: die liefde
Natuurlike wet etiek	“Natuurlik” veronderstel die idee van “hoe behoort dinge te wees” terwyl “wet” verwys na die betroubaarheid van die manier waarop die wêreld behoort te werk	Doen wat natuurlik is	Moeilik om tussen menslike en natuurlike gedrag te onderskei
Dekaloogeteorie	'n Gesagsteorie	God sê dit, ek glo dit – die saak is opgelos	Dit ontken individuele gedrag, die rol van die rede en religieuse interpretasie
Waarde etiek	Die gehalte van 'n mens se karakter word deur optrede/-gedrag bepaal	Wees goed	'n Daad is net goed as jy goed is
Kantiaanse etiek	Sommige dinge moet gedoen word omdat dit die regte ding is om te doen	Dit is jou plig	Plig ter wille van plig
Etiese egoïsme	Doen net die dinge wat op die lang duur voordelig vir jou gaan wees	Wees op die uitkyk vir die eerste prys	Oorbeklemtoning van eie belang

Kulturele relativisme	Kultuur beïnvloed jou etiese gedrag	Wanneer in Rome, doen soos die Romeine	Ignoreer die rol van universeel aanvaarbare norme
-----------------------	-------------------------------------	--	---

Hierdie paradigmas word nie genoegsaam in die opskryf van navorsing in ag geneem nie. Indien dit nie gedoen word nie, is daar nie 'n basis vir wetenskaplike beoordeling nie. Neem die volgende voorbeeld:

Etici soos Douma (1986), Heyns (1986), Smit (1985) en Velema (1990) is teen aborsie. Die vertrekpunt hiervoor word gevind in die sesde gebod wat die heiligheid van lewe sanksioneer (dekaloogteorie). Vir Kuitert (in Douma 1979:18) kan die keuse vir/teen aborsie nie deur die gemeenskap afdwing word nie omdat die vrou self die keuse moet hê om oor die voortsetting van haar swangerskap te besluit. Sy motief is dus 'n individualistiese vryheidsmotief wat deur etiese egoïsme onderskryf word. Indien hierdie motiewe nie geïdentifiseer word nie, kan die navorser nie die twee standpunte teenoor mekaar stel en vir een kies nie. Die beoordeling lê nie in die standpunt waarvoor gekies word nie, maar die wetenskaplike raamwerk en filosofie wat daartoe aanleiding gegee het.

Stap 7: Literatuurstudie

'n Navorsingsdokument is afhanklik van 'n deeglike literatuurstudie. Die literatuurstudie moet 'n komprehensiewe oorsig wees van die stand van sake oor 'n bepaalde onderwerp. Neem die volgende voorbeeld: Geen studie oor sake-etiek kan drie belangrike ontwikkelings ignoreer nie.

- Die King 2-verslag oor korporatiewe beheer of soortgelyke internasionale voorbeelde vir studies wyer as die Suid-Afrikaanse konteks.
- Die praktyk van "whistle-blowing": nadelige sakepraktyke word bekend gemaak.
- Die Enron-gebeure wat 'n waterskeiding in die benadering tot sake-etiek was.

In die literatuurstudie moet bronne wat 'n ander standpunt stel, nie geïgnoreer word nie. Uiteenlopende bronne is juis noodsaaklik om die stand van sake te reflekteer. In die literatuur oor besigheidsetiek is daar 'n duidelike stem wat die noodsaaklikheid hiervan insien (Lencioni 2000:113), maar ook diegene wat pleit dat moralisme nie deel van gesonde sake-etiek kan wees nie (Carr 2001:172).

Die hantering van die literatuurverwysings is net so belangrik. Hier kan die voorbeeld van 'n advokaat en sy/haar getuies gebruik word. Die navorser is soos 'n advokaat wat getuies (literatuur/data) moet roep om sy saak te verdedig. Met die getuienis tot sy/haar beskikking, weerlê hy/sy dan die getuies (literatuur/data) wat van hom/haar verskil. So-doende word 'n waterdigte argument gebou.

Waar die navorser van die argument(e) in die literatuur verskil, moet hy/sy ook seker maak dat die onderliggende paradigma van die argument blootgelê is. Dit het byvoorbeeld geen waarde om te noem dat Douma en Kuitert oor abortsie verskil nie. Die navorser moet aandui waarom hulle verskil (heiligheid van lewe versus vrou wat self keuse moet kan maak) en ook hoekom hulle verskil (gesag van die Bybel teenoor die vryheidsmotief).

Stap 8: Die benutting van data

Dit is nie moontlik om 'n kategorieëse antwoord te gee op die vraag of die literatuurstudie of die data eerste aandag moet kry nie. Of moet dit dalk parallel aangebied word? Die navorsingsprobleem behoort die navorser hierin te begelei. Neem die volgende voorbeeld: As die probleemvraag is of swangerskappe onder eerstejaarstudente aan historiese Afrikaanse universiteite toeneem omdat kondome vrylik beskikbaar is, sal die literatuurstudie en die data mekaar opvolg. Die navorser sal eers die literatuur bestudeer sodat hy/sy kan weet wat die agtergrond van swangerskappe onder eerstejaarstudente is, waarom kondome vrylik beskikbaar is en hoe die studenteprofiel van die historiese Afrikaanse universiteite verander het. Daarna sal die data-insameling onderneem word waarna die statistiek met toepaslike literatuur ondersteun sal word. Dieselfde geld die benadering waar finalejaarteologiese studente onder-vra word oor die potensiële waarde van teologiese etiek vir hulle opleiding as predikante.

Stap 9: Formulering van resultate

Die navorsingsresultate moet geformuleer word aan die hand van die literatuur wat bestudeer is en die data wat ingesamel en geïnterpreteer is. Van belang is dat die navorser se bevindinge duidelik moet uitstaan. Die leser moet nooit wonder wat is die navorsing se houding/bevinding oor die onderwerp nie.

Stap 10: Validering van hipotese

Aan die einde van die projek wat vir publikasie opgeteken word, moet die navorser weer na die hipotese teruggaan (Stap 4) en kontroleer of die hipotese nog geldig is. Die meting word aan die hand van Stap 9 gedoen. Hiermee het die navorser krities gekyk na die navorsingsprojek en ook op die resultate gereflekteer.

Stap 11: Samevatting van resultate

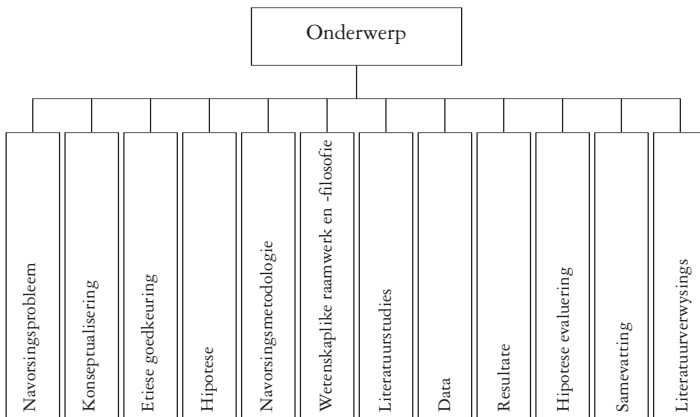
In die slotparagraaf word die resultate van die artikel saamgevat. Geen nuwe inligting moet verskaf word nie omdat hierdie paragraaf bedoel is om die navorsingsresultate bondig saam te vat. Hiermee word die probleemstelling dus bevestig (Stap 1).

Stap 12: Literatuurverwysings

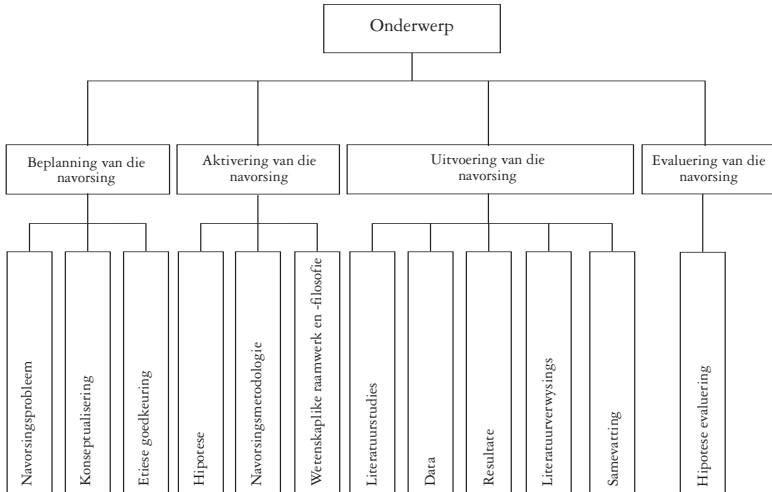
Die navorser moet alle bronne aandui wat gebruik is. Geen navorser kan kennis wat deur 'n ander navorser ontwikkel is, gebruik sonder om erkenning daarvoor te gee nie, want intellektuele eiendom beskerm die kennis wat deur 'n navorser ontwikkel is (kyk Viljoen 2005).

5. SKEMATIESE VOORSTELLING

Hierdie 12 stap metode vir die skryf van 'n publikasie kan skematies so voorgestel word:

Die gevaar bestaan egter daarin dat die indruk gewek kan word dat al die stappe op dieselfde kontinuum lê. Dit is egter meer verantwoord om die stappe in vier stadia te verdeel. Die een stadium volg natuurlik op die volgende:

6. VOORBEELD

Onderstaande voorbeeld is 'n skematiese voorstelling van hoe 'n artikel geskryf kan word. Uiteraard is dit nie 'n volledige artikel nie en bied slegs 'n oorsig oor die skryf van die artikel aan die hand van die voorgestelde riglyne.

Titel: 'n Kritiese refleksie op die verskuiwing in moraal in die bersiene wetsontwerpe oor die beëindiging van 'n swangerskap

Agtergrond

Aborsie op aanvraag (*abortus provocatus*) (Stap 2: *Konseptualisering*) bly 'n emosionele saak. Aborsie word uit twee perspektiewe beskou. Enersyds is daar die standpunt dat ongebore lewe onaantasbaar is; dit is God-gewee en daarom nie vernietigbaar nie (Stap 6: *Wetenskaplike raamwerk en -filosofie = waardegedrewe en dekaloogeteorie*). Andersyds is daar die oortuiging dat 'n fetus en embrio nie aanspraak op lewe kan maak nie

en dat dit sonder gewetensbeswaar tot op die 12 weke vernietig kan word. 'n Verdere toevoeging tot hierdie standpunt is dat die swanger vrou self kan besluit oor die volhou van die swangerskap en dus ongebore lewe of nie (*Stap 6: Wetenskaplike raamwerk en -filosofie = rasionalitiese vryheidsideaal*).

Aborsie in die Suid-Afrikaanse konteks is/word deur twee uiteenlopende juridiese sienings gereël. Wet 2 (1975) het aborsie op aanvraag (*abortus provocatus*) verbied, uitgesluit enkele kategorieë wat deur mediese redes genoodsaak is. Hierdie kategorieë het ingesluit sielkundige verstourings, verkragting, ens. Hierdie wet is in 1996 gewysig (Choice of Termination of Pregnancy Act, No. 2, 1996). Die wysiging kom daarop neer dat *abortus provocatus* nie meer 'n strafbare daad is nie. Hierdie wet is onlangs gewysig om voorsiening te maak vir verpleërs om die prosedure uit te voer (Choice of Termination of Pregnancy Amendment Bill) (*Stap 7: Literatuurstudie*).

Probleemstelling en hipotese

Dit is duidelik dat die etiese oorweging van bogenoemde twee wette verskil. Wet 2 (1975) is beïnvloed deur die Bybelse standpunt dat geen lewe *onregmatig* geneem mag word nie. Die "Choice of Termination of Pregnancy Act, No. 2, 1996" weerspieël die demokratisering van etiese wetgewing. Die beginsel is nou dat die meerderheidstandpunt en behoeftes van die gemeenskap die leidende standpunte is. Binne die mediese-etiese omgewing word hierdie standpunt ondersteun deur onder meer die owerheid se visie van 24-uur gesondheidsorg en toegang tot primêre gesondheidsorg (*Stap 1: Probleemstelling*). Die artikel wil die vraag stel (*Stap 1: Probleemstelling*) of etiese beslissing volgens demokratiese beginsels geneem kan word (utilitarsime — grootste geluk vir die meeste mense) of volgens Christelike norme (*Stap 6: Wetenskaplike raamwerk en -filosofie*).

Die vertrekpunt van hierdie artikel is 'n Christelike mensbeskouing en 'n Christelike etiese paradigma (*Stap 6: Wetenskaplike raamwerk en -filosofie*). Op die rug hiervan word die hipotese onderskryf dat etiese beslissings nie deur die meerderheidstem beslis kan word nie, maar deur etiese beginsels (*Stap 4: Hipotese*).

*Raamwerk vir beoordeling**Mensbeskouing*

Die Christelike antropologie se standpunt oor die wording van lewe is goed bekend. Die kern van hierdie beskouing kan as volg opgesom word:

- Lewe begin met die oomblik van bevrugting.

Hierdie aksent op die heiligheid van lewe veronderstel ook die beskerming daarvan (*Stap 7: Literatuurstudie en Stap 6: Wetenskaplike raamwerk en -filosofie*). 'n Gepaste navorsingsmetodologie kan hierdie aksent bevestig (*Stap 5: Navorsingsmetodologie*).

Ontleding van wetgewing

Die gevolg van hierdie wysigingswetsontwerp is dat toegang tot abortie sal verhoog. In praktyk gaan die aantal hospitale wat aborties uitvoer, moet vermeerder. Hoewel verpleërs 'n keuse het of hulle die prosedure wil uitvoer of nie, kan dit verpleërs wat teen abortie gekant is onder druk plaas om aborties uit te voer (*Stap 9 – Formulering van resultate*).

Kommentaar

Is die primêre oorweging binne die wysigingswetsontwerp dienslewering of 'n populistiese besluit?

- i) Die grondwet beskerm die reg op lewe. Ontneem abortie op aanvraag hierdie reg?
- ii) Sal meerdere toegang tot abortie die probleem van ongewenste swangerskappe oplos/verminder?
- iii) Vrugafdrywing word as 'n moontlike oplossing vir ongewenste swangerskappe aangebied. Die vraag is of die klem nie eerder op verantwoordelikheid in mense se sekslewe moet wees nie? (*Stap 9: Resultate*).

Samevatting

Abortie is 'n etiese aangeleentheid en kan nie deur demokratiese oorwegings hanteer word nie (*Stap 10: Validering van hipotese en Stap 11: Samevatting*).

Literatuurverwysings

Vermelding van bronne (*Stap 12: Literatuurverwysings*).

7. BEOORDELING VAN RAAMWERK

Die voorgestelde raamwerk is 'n instrument om vaardighede in die skryf van 'n wetenskaplike artikel te verhoog. Die raamwerk het die klem op vier sake laat val:

- 'n Artikel is 'n kritiese oorsig van 'n navorsingsprojek. Hiermee dui die navorser aan dat hy/sy in beheer van die navorsingsprojek is en die resultate suksesvol aan 'n breër publiek beskikbaar kan stel.
- 'n Artikel moet in stylvolle akademiese taal aangebied word en vry wees van taalkundige en stilistiese foute.
- Voetnote, tabelle, figure en data moet die verstaanbaarheid van die artikel verhoog en nie die inhoud met groter onduidelikheid laat nie.
- 'n Suksesvolle artikel berus op argumente en nie onbewysbare stellings nie.

BIBLIOGRAFIE

- BAWA, A. & MOUTON, J.
2002. Research. In: N. Cloete, R. Fehnel, P. Maasen, T. Moja, H. Perold & T. Gibbon (eds.), *Transformation in Higher Education. Global pressures and local realities in South Africa* (Landsdowne: Juta), pp. 296-337.
- CARR, A.Z.
2001. Is lying good business? *Harvard Business Review* April, p. 172.
- CRANE, A. & MATTEN, D.
2004. *Business ethics*. New York: Oxford University Press.
- DIEDERICKS, E. & LATEGAN, L.O.K.
1994. *Inleiding tot die kliniese etiek: Teorie en praktyk vir verpleegkundiges*. Bloemfontein: Instituut vir Verpleegkunde van die Oranje-Vrystaat.
- DOUMA, J.
1979. *Abortus*. Amsterdam: Ton Bolland.
1986. *De Tien Geboden. II*. Kampen: Uitgeverij Van den Berg.

GIBBONS, M.

1997. Factors affecting the balance between teaching and research in the universities of the twenty-first century. *Higher Education in Europe* 22(1):21-30.

HAY, D.

2005. The art of academic writing. In: L.O.K. Lategan & L. Lues (eds.), *Doing Research* (Bloemfontein: Tekskor), pp. 92-102.

HEYNS, J.A.

1986. *Teologiese Etiek 2/1*. Pretoria: NGKB.

JANSEN, J.

2000. Mode 2 knowledge and institutional life: taking Gibbons on a walk through a South African university. In: A. Kraak (ed.), *Changing modes: new knowledge production and its implications for higher education in South Africa* (Pretoria: HSRC), pp. 156-171.

LATEGAN, L.O.K.

2005a. Reflections on postgraduate studies. Referaat gelewer tydens die 9th International Workshop on Optoelectronics. University of Northumbria. 2-9 April.

2005b. A reformational framework for research engagement. *Journal for Christian Scholarship* 41 (1&2):181-192.

LATEGAN, L.O.K., HAY, D., HOLTZHAUSEN, S., TRUSCOTT, M. &

VERMEULEN, W.

2005. Types of research in postgraduate studies. In: L.O.K. Lategan & L. Lues (eds.), *Doing Research* (Bloemfontein: Tekskor), pp. 19-25.

LENCIONI, P.M.

2002. Making your values mean something. *Harvard Business Review* July, pp. 113-117.

MEDICAL RESEARCH COUNCIL

[Aanlyn.] Bekom van: <http://www.mrc.ac.za/ethics/ethicshuman.htm> [31 Julie 2005].

MULLER, J.

1996. Science, politics and local knowledge: micro- and macro-approaches to educational policy research. In: J. Gasparikova (ed.), *Methodological challenges of interdisciplinary research in the social sciences* (Pretoria: HSRC Publishers), pp. 107-127.

MOUTON, J.

2001. *How to succeed in your Master's and Doctoral Studies: A South African guide and resource book*. Pretoria: Van Schaik.

NEVATHULU, P.

2005. Presentation during a National Research Foundation visit to the Central University of Technology, Free State. November 2005.

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

1996. The choice on termination of pregnancy act. Act 92 of 1996.

2004. Choice on termination of pregnancy amendment act. Act 38 of 2004.

REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

1975. Aborsie en sterilisasiewet. Wet 2 van 1975.

SMIT, J.H.

1985. *Etos en etiek*. Bloemfontein: Patmos.

TRUSCOTT, M.

2005. Matters of linguistic style. In: L.O.K. Lategan & L. Lues (eds.), *Doing Research* (Bloemfontein: Tekskor), pp. 149-156.

VAN DER MERWE, J.C.

2002. Making ethics work. In L.O.K. Lategan & P. le Roux (eds.), *Business Ethics* (Bloemfontein: Tekskor), pp. 16-23.

VAN NIEKERK, P.M.

2004. The National Plan for Higher Education in South Africa and African Higher Education Systems. A case of conflicting value systems? *South African Journal of Higher Education* 18(3):115-126.

VELEMA, W.H.

1990. *Oriëntatie in de Christelike etiek*. 's-Gravenhage: Boekencentrum.

VILJOEN C

2005. The importance of university/business/industry research. Paper read at a workshop on "The creation of wealth." Central University of Technology, Free State. 24 May.

Trefwoorde

Teologiese Etiek

Navorsing

Publikasie

Keywords

Theological ethics

Research

Publication